

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНО – ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МЕТОДИКИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
Дмитро БАБЕНКО

«___» _____ 2024р.

Гарант освітньої програми
Імніжон ЛУМЕДЗЕ

«___» _____ 2024р.

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Педагогіка вищої школи»

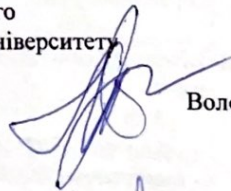
Галузь знань	21 «Ветеринарна медицина»
Спеціальність	212 – «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
Освітньо-професійна програма	«Ветеринарна гігієна, СіЕ»
Освітній ступінь	другий (магістерський) рівень
Семестр	IX семестр
Форма здобуття освіти	денна форма
Викладач	Гула Лариса Вікторівна, асистент кафедри методики професійного навчання e-mail – larisa.gulayal@gmail.com

Розглянуто на засіданні кафедри методики професійного навчання
(протокол № 8 від «12» червня 2024 року).
Завідувач кафедри, доцент

Каріне Горбунова

Схвалено:
Науково-методичною комісією інженерно-енергетичного факультету Миколаївського національного аграрного університету
(протокол № 11 від 12 червня 2024 року).
Голова науково-методичної комісії, доцент

Володимир Мартиненко

Розглянуто на засіданні вченої ради ТВППТСБ
(протокол № 13 від «25» червня 2024 року).
Голова вченої ради, доктор наук, професор

Михайло ГИЛЬ

Миколаїв
2024

1. Призначення навчальної дисципліни		В навчальному курсі «Педагогіка вищої школи» розглядаються сучасні технології навчально-виховного процесу вищого навчального закладу. В загальних основах «Педагогіки вищої школи» розглядається вища школа як педагогічна система, предмет, задачі і основні категорії педагогіки вищої школи, основи дидактики вищої школи передбачають вивчення сучасних технологій в освіті та специфіки навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах. Дисципліна також передбачає вивчення основ організації виховного процесу у вищій школі.		
2. Мета навчальної дисципліни		розкрити структуру та напрями реформування вищої освіти; теоретичні, організаційно-процесуальні, методичні засади процесу навчання і виховання студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; розробити на цій основі підходи до удосконалення системи формування психолого-педагогічної готовності слухачів (студентів) до викладацької та науково-педагогічної діяльності. Майбутній фахівець має усвідомити важливість професії викладача для суспільного життя та всю глибину міри відповідальності взятої на себе при виборі цієї професії.		
3. Компетентності		Загальні компетентності: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК9.Здатність приймати обґрунтовані рішення.		
		Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності: ФК 19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.		
4. Заплановані результати навчальної дисципліни		ПРН 10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження. ПРН 19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.		
5. Опис навчальної дисципліни		Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них: - лекції - практичні заняття - самостійна робота		60/2,0 16/0,53 16/0,53 28/0,94
Календарний план*				
№ з/п	Найменування тем		Розподіл навчального часу, годин	
			лк	пз сам. робота

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.**Загальні основи педагогіки вищої школи**

1	Тема 1. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи	2	2	2
2	Тема 2. Методи та методика педагогічних досліджень	2	2	2
3	Тема 3. Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу	2	2	3
4	Тема 4. Педагогічна культура викладача ВНЗ	1	2	3
5	Тема 5. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності	2	2	3
6	Тема 6. Методика організації виховної роботи у ВНЗ	1	1	3

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.**Дидактика вищої школи**

7	Тема 7. Дидактика, основні категорії закономірності та принципи. Форми та методи навчання у вищій школі	2	1	2
8	Тема 8. Сучасні технології навчання	2	2	3
9	Тема 9. Контроль та облік знань, умінь, навичок студентів у вищих закладах освіти			4
10	Тема 10. Науково-дослідна діяльність студентів магістратури	2	2	3
Всього		16	16	28

***Примітка.** Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу

6. Порядок та критерії оцінювання

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою;
- 4) вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні практичних завдань, при виконанні індивідуального навчально-дослідного завдання;
- 5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності індивідуального завдання здобувач вищої освіти або його відповіді усім п'ятьом зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага приділяється також якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком освітнього процесу). Оцінювання знань здобувач вищої освіти під час виконання самостійної роботи. Оцінюються результати самостійної роботи здобувачів вищої освіти щодо освоєння програмного матеріалу. Це дає можливість викладачеві впливати на хід самостійної роботи здобувачів вищої освіти й визначити необхідність і напрями вдосконалення освітнього процесу. Стаття та тези доповіді є додатковою частиною самостійної роботи здобувач вищої освіти над навчальною дисципліною. Стаття та тези доповіді оцінюються за критеріями: самостійності виконання; логічності та деталізації плану; повноти й глибини розкриття теми; використання цифрової інформації та відображення практичного досвіду; наявності конкретних пропозицій і прогнозів з обов'язковим посиланням на використані літературні джерела; якості оформлення.

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти

Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
		min	max	min	max
Експериментальні завдання	2	1	2	2	4
Виконання презентацій	2	3	3	6	6
Індивідуальна робота	2	1	2	2	4
Самостійна робота	2	2	4	4	8
Реферат	1	2	9	2	9
Тестування	2	2	3	4	6
Творче завдання	2	2	4	4	8
Контрольна робота	3	4	5	12	15

Якщо формою підсумкового контролю є залік, то

Разом	36	60
Залік	24	40
Разом по дисципліні	60	100

Здобувачі, що набрали менше 36 балів до заліково-екзаменаційної сесії не допускаються. До складання заліку такі здобувачі можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість балів і виконають усі передбачені програмою завдання.

Таблиця 6. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – екзамен, диференційований залік(курсова робота, звіт з виробничої практики), підсумкова атестація здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
64-74	D	
60-63	E	
35-59	FX*	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F*	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* Оцінки FX* та F* у залікову книжку здобувача вищої освіти не виставляється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ

7. Політика курсу	1. Дотримуватися етики поведінки, яка прописана у Кодексі академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті. 2. Пропущені заняття відпрацьовувати відповідно затвердженого графіку консультацій. 3. Академічна недоброчесність є несумісними з принципами викладання курсу, з чим здобувачі вищої освіти ознайомлюються під час першого заняття. 4. Додаткові вимоги формулюються викладачем враховуючи специфіку навчальної дисципліни.
8. Інформаційні джерела	1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти в Україні. Історія. Теорія : підручник . Київ : Либідь, 2018. 557 с. 2. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія : навч. посіб. / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. Рівне : [б. в.], 2020. 236 с. 3. Галузинський В.М., Євнух М.Б. Педагогіка: теорія і історія . Київ, 2015. 4. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності : навч. посіб. / О. І. Гура. Київ : Центр навчальної літератури, 2015. 223 с. 5. Зязюн І. А. Педагогіка добра ідеали і реалії : наук.- метод. посіб. / І. А. Зязюн. Київ : МАУП, 2020. 309 с. 6. Кнодель Л. В. Педагогіка вищої школи : посіб. для магістрів / Л. В. Кнодель. Київ : Вид. Паливода А. В., 2018. 134 с. 7. Кузьмінський А. І. Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. Київ : Знання-Прес, 2018. 418 с. 8. Кузьмінський А. І. Педагогіка у запитаннях і відповідях : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. Київ : Знання, 2016. 311 с. 9. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. – Вид. 2-е, стер. Київ : Знання, 2017. 486 с. 10. Левківський М. В. Історія педагогіки : навч. посіб. / М. В. Левківський, О. М. Микитюк. Харків : ОВС, 2016. 240с.

	11. Левківський М. В. Історія педагогіки : підручник / М. В. Левківський. – Харків : Центр навч. л-ри, 2015. 359 с. 12. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні / за ред. М.Д.Ярмаченка. Київ, 2015. 13. Стельмахович М.І. Народна педагогіка 14. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. / М. М. Фіцула. Вид. третє, перероб. і допов. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2015. 230 с. 15. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – Київ : Академвидав, 2016. 351. 16. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – 2-ге вид., доп. Київ : Академвидав, 2016. 456 с. 17. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посіб. / В. В. Ягупов. Київ : Либідь, 2018. 559 с. 18. Інформаційні ресурси Журнали “Педагогіка і психологія” Газети “Освіта”, “Освіта України”
9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами	Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром. Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються різні види та форми навчання, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості. В університеті є пандус, кнопка виклику, а також особа, яка безпосередньо забезпечує інтеграцію споживачів вищої освіти з особливими освітніми потребами. Гарантується солідарність, співучасть, взаємоповага, розуміння між усіма учасниками освітнього процесу незалежно від їхніх особливих потреб.
10. Доступ до матеріалів навчання	Робоча програма дисципліни, її силабус та навчально-методичний комплекс дисципліни з необхідним його наповненням розташовано на офіційних ресурсах Миколаївського національного аграрного університету: https://moodle.mnau.edu.ua

Силабус
з навчальної дисципліни
підготовлено:
ст. викладачем

Ларисою ГУЛОЮ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА МЕТОДИКИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

«Погоджено»

Декан факультету ТВППТСБ

« 25 » 06 2024 р.
Михайло ГИЛЬ

«Затверджую»

Перший проректор

« 06 » 2024 р.
Дмитро БАБЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Педагогіка вищої школи»

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

денної форми здобуття освіти (Vкурс)

на 2024-2025 навчальний рік

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти
«Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» другого (магістерського) рівня

Галузь знань 21 «Ветеринарна медицина»

Спеціальність 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Кваліфікація: «Магістр з ветеринарної медицини»

Курс – V

Семестр – IX

Всього годин – 60 год./ 2,0 кредити

з них:

лекцій – 16 год./ 0,53 кредита

практичних – 16 год./ 0,53 кредита

самостійна робота – 28 год./ 0,94 кредита

Залік у IX семестрі

Мова навчання – українська мова.

Миколаїв
2024 р.

ПЕРЕДМОВА

Програма відповідає вимогам освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти зі спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна і санітарія», яка затверджена вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 12.03.2024р. (протокол № 8)

Розробники: канд.пед.наук, доцент Горбунова К.М.
ст. викладач Гула Л.В.

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри методики професійного навчання
(протокол № 8 від "12" червня 2024 року)

Завідувач кафедри

Каріне ГОРБУНОВА

Схвалено:

Науково-методичною комісією інженерно-енергетичного факультету Миколаївського
національного аграрного університету
(протокол № 11 від 12 червня 2024 року).

Голова науково-методичної комісії, доцент

Володимир МАРТИНЕНКО

1. АНОТАЦІЯ

Вагому роль у підготовці молодих фахівців відіграють заклади вищої освіти. Під час навчання молодий фахівець повинен отримати не лише знання, вміння й компетенції, а й практичний досвід. Підходи до навчання й отримання вищої освіти не повинні бути обмежені знаходженням здобувачів вищої освіти в аудиторії. Як відомо, найкраще вчиться людина, якщо її роль активна, коли може бути проявлена ініціатива у вирішенні поставленого завдання, коли розкриваються особистісні якості людини. Особливо актуальним є питання у контексті інтеграції вищої освіти до Європейського освітнього простору, її адаптації до високого рівня конкуренції із європейськими закладами вищої освіти, у тому числі у контексті формування кваліфікованих кадрів для ринку праці. З огляду на суттєвий вплив глобалізаційних трансформацій (соціальна глобалізація), у тому числі у освітньому просторі, експерти Всесвітнього економічного форуму у Давосі сформулювали ключові навички, якими повинні володіти молоді фахівці з метою успішного працевлаштування, адаптації до умов ринку праці й кар'єрного зростання: комплексне розв'язання проблем; критичне мислення; креативність; взаємодія з людьми; вміння керувати людьми; емоційний інтелект, вміння формувати власну точку зору та приймати рішення; орієнтація на клієнта; вміння вести переговори; гнучкість розуму. Актуальність формування зазначених навичок пов'язана із тим, що сучасні роботодавці дедалі частіше шукають не просто виконавців, а людей, які готові мислити поза шаблонами. Працівник майбутнього повинен бачити «крізь час» й втілювати у життя ідеї, які до нього ніхто не пропонував. Технологічна грамотність й емоційний інтелект повинні бути доповнені розумінням емоцій, намірами й мотивацією людей, вмінням скерувати їх у належне русло.

В навчальному курсі «Педагогіка вищої школи» розглядаються сучасні технології навчально-виховного процесу вищого навчального закладу. В загальних основах «Педагогіки вищої школи» розглядається вища школа як педагогічна система, предмет, задачі і основні категорії педагогіки вищої школи, основи дидактики вищої школи передбачають вивчення сучасних технологій в освіті та специфіки навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах. Дисципліна також передбачає вивчення основ організації виховного процесу у вищій школі.

SUMMARY

Institutions of higher education play an important role in the training of young professionals. During training, a young specialist must gain not only knowledge, skills and competencies, but also practical experience. Approaches to learning and obtaining higher education should not be limited to finding higher education students in the classroom. It is known that a person learns best if his role is active, when initiative can be shown in solving the task, when a person's personal qualities are revealed.

The relevance of the formation of these skills is due to the fact that modern employers are increasingly looking for not just performers, but people who are willing to think outside the box. The worker of the future must see "through time" and implement ideas that no one has proposed to him. Technological literacy

and emotional intelligence must be complemented by an understanding of emotions, intentions and motivations of people, the ability to direct them in the right direction. The skills are based on cognitive flexibility or flexibility of mind - the ability to think about several things at once.

In an educational course "Pedagogics of higher school" modern technologies of educational-educator process of higher educational establishment are examined. In general bases of "Pedagogics of higher school" higher school is examined as a pedagogical system, object, tasks and basic categories of pedagogics of higher school, basis of didactics of higher school, envisage the study of modern technologies in education and specific of educational-educator process in higher educational establishments. Discipline also envisages the study of bases of organization of educator process at higher school.

2. Опис навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи»

Галузь знань 21 «Ветеринарна медицина»

Спеціальність 212 «Ветеринарна гігієна і санітарія»

Спеціальність Освітній ступінь – «Магістр»

Семестр – I

Кількість кредитів ECTS – 2,0

Кількість змістових модулів – 2,0

Загальна кількість годин – 60,0 год.

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин:

лекції – 16 год./ 0,53 кредита

практичні заняття – 16 год./ 0,53 кредита

самостійна робота – 28 год./ 0,94 кредита

Форма підсумкового контролю – залік у I семестрі.

Під час вивчення навчальної дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні технології навчання. У освітньому процесі використовується освітня платформа Moodle, яка дозволяє використовувати дистанційні підходи у опанування навчального матеріалу, технології Google Meet, Google Forms, а також презентаційні та відео матеріали. Робоча програма щорічно оновлюється з урахуванням пропозицій усіх груп стейкхолдерів. Сформовано матеріал щодо особливостей глобалізаційного середовища й підходів адаптації суб'єктів ринку до змін, оцінки ситуації та визначення можливих альтернатив тощо.

Інформація представлена у освітній платформі Moodle.

У процесі навчання всі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених правил провадження освітньої та наукової діяльності, які є обов'язковими для всіх учасників такої діяльності та мають на меті забезпечувати довіру до результатів навчання та наукової діяльності, з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності, Кодексу академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті та інших документів. Усі академічні тексти (освітні та наукові) здобувачів вищої освіти обов'язково

перевіряються щодо їх відповідності принципам академічної доброчесності, у т. ч. за допомогою програми Unicheck.

Дотримання вимог академічної доброчесності під час створення академічних текстів. Автором (співавтором) освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору є особа, яка зробила особистий інтелектуальний внесок до проведення дослідження, безпосередньо брала участь у його створенні та несе відповідальність за його зміст. Під час оприлюднення освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору мають бути зазначені всі його автори. Не допускається зазначати як автора освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору особу, яка не відповідає критеріям, визначеним абзацом першим цієї частини. Якщо у проведенні дослідження або створенні освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору брали участь інші особи, що не вказані як його автори, це має бути зазначено у творі із визначенням внеску кожної такої особи.

Освітній (освітньо-науковий, науковий) твір має містити достовірні відомості про використані методи, джерела даних, результати дослідження та отримані наукові (науково-технічні) результати. Якщо під час проведення дослідження та/або створення освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору були використані розробки, наукові (науково-технічні) результати, що належать іншим особам, це має бути зазначено в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі з посиланням на джерело їх оприлюднення. Використання загальновідомих фактів чи ідей не потребує окремого зазначення. Усі текстові запозичення, що використовуються в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі (окрім стандартних текстових кліше), мають бути позначені з посиланням на джерело запозичення. Текстові запозичення мають бути позначені у спосіб, який дозволяє чітко відокремити їх від власного тексту автора (авторів). У разі використання автором (авторами) власних, розробок, наукових (науково-технічних) результатів, які були оприлюднені раніше, він (вони) мають зазначити це в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі.

Дотримання вимог академічної доброчесності для здобувачів освіти. Здобувачі освіти зобов'язані виконувати вступні, навчальні, контрольні, кваліфікаційні, конкурсні та інші види завдань самостійно. Самостійність у виконанні завдання означає, що воно має бути виконане: для індивідуальних завдань – особисто здобувачем, а для групових завдань – лише визначеною групою здобувачів, без втручання інших осіб, під керівництвом та контролем викладачів, що визначені як керівники, та затверджені відповідно до нормативної документації закладу вищої освіти з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами; якщо умови або характер завдання передбачають обмеження у можливих джерелах інформації – без використання недозволених джерел інформації. Здобувачі вищої освіти зобов'язані поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм. Дотримання вимог академічної доброчесності під час оцінювання. Оцінювання у сфері вищої освіти і науки відповідає вимогам об'єктивності, валідності та справедливості. Оцінювання є об'єктивним, якщо воно ґрунтується на заздалегідь визначених критеріях. Оцінювання є валідним, якщо воно здійснюється відповідно до критеріїв, що визначаються законодавством України та суб'єктом внутрішнього забезпечення якості освіти. Оцінювання є

справедливим, якщо воно проводиться за відсутності конфлікту інтересів, дискримінації та неправомірного впливу на оцінювача.

3. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перехід до ринкових відносин, формування багатокладної економіки в агропромисловому комплексі та розвиток різних форм господарювання висувають підвищені вимоги до випускників вищих аграрних закладів освіти. Вміння працювати з людьми – важлива якість, що потрібна як молодому спеціалісту, так і керівнику виробничого колективу. Потреба в науково-педагогічному обґрунтуванні діяльності людини особливо відчувається сьогодні.

Основною метою «Педагогіки вищої школи» є підготовка студентів магістратури до виконання обов'язків викладача вищого навчального закладу та проведення науково-дослідної роботи.

Предмет курсу – організація навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах України.

Об'єкт – процес формування особистості студента у вищому навчальному закладі.

Основні завдання курсу:

- поглиблення, розширення, інтеграція знань з педагогіки, навчально-виховних технологій;
- практичне опанування студентами різними формами організації навчального і виховного процесів у вищих навчальних закладах;
- виховання у магістрантів особистісних якостей майбутнього педагога, прагнення постійно займатися саморозвитком і самовдосконаленням.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- основні категорії педагогіки вищої школи, напрями діяльності викладача вищого навчального закладу, специфіку організації навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах, сучасні освітні технології.

Студент повинен вміти:

- Застосовувати знання методики викладання у вищій школі для аналізу проблем, що виникають в процесі фахової діяльності майбутніх інженерів.

- Використовувати принципи, методи і форми освітньо-виховного впливу на соціально-психологічний стан трудового середовища.

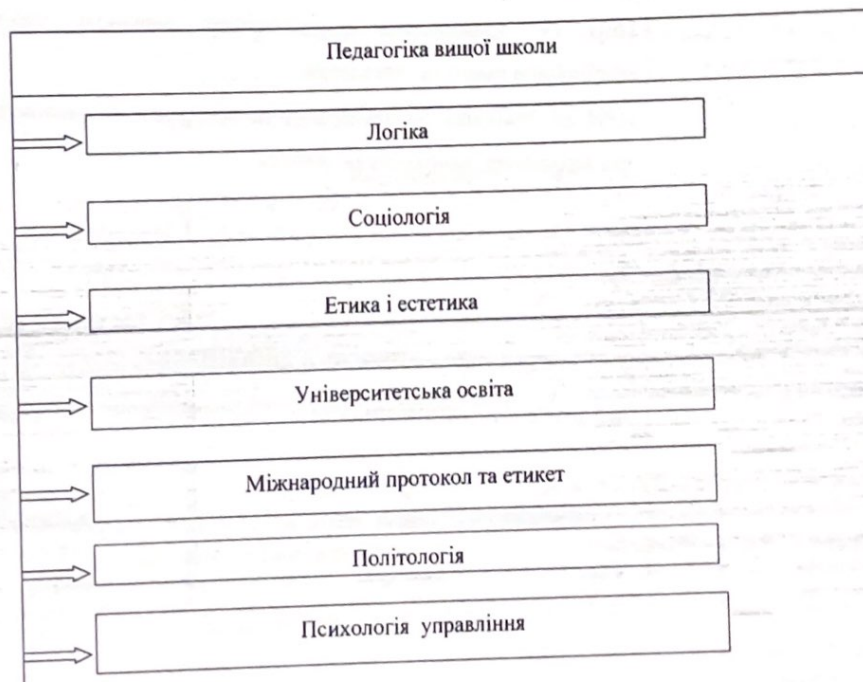
Таблиця 1 Компетентності здобувачів вищої освіти

Компетентності	Змістовність
Інтегральні	ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні	ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3.Знання та розуміння предметної галузі та професії. ЗК4.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК5.Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК8.Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК9.Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК10.Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей і знань/видів економічної діяльності).
Фахові	ФК7. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати. ФК19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення. ФК20. Здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності.

4. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Процес підготовки людей і колективів до успішного розв'язання завдань, його різні аспекти вивчає нині чимало наук: філософія, соціологія, етика, естетика, психологія, фізіологія, кібернетика, фізико-математичні й технічні науки, з якими взаємодіє педагогіка, використовує їхні відомості, а часом і методи в аналізі явищ, що дає змогу глибше проникати в сутність педагогічного процесу, розробляти об'єктивніші критерії діяльності тих, хто навчає, і тих, кого навчають, а також обґрунтовувати точніші практичні рекомендації.

5. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основними завданнями вивчення дисципліни є: розуміння предмета, об'єкта, основного категоріального апарату і загального методичного арсеналу за педагогіки вищої школи (ПВШ); - осягнення основних принципів та функцій ПВШ; вивчення основ історії педагогіки ВШ як окремої науки; озброєння студентів такими здобутками сучасної науки, які б сприяли їх особистісному та професійному становленню, а також самоактуалізації та самореалізації майбутнього фахівця.

Методи навчання поділяються на три складові:

- за джерелом знань: виконання індивідуальних завдань, самостійна робота, практичні заняття.
- за характером навчально-пізнавальної діяльності: дискусії, тематичні «круглі столи», наукова діяльність;
- за дидактичними завданнями: методи організації навчально-пізнавальної діяльності, методи оцінки та перевірки результатів.

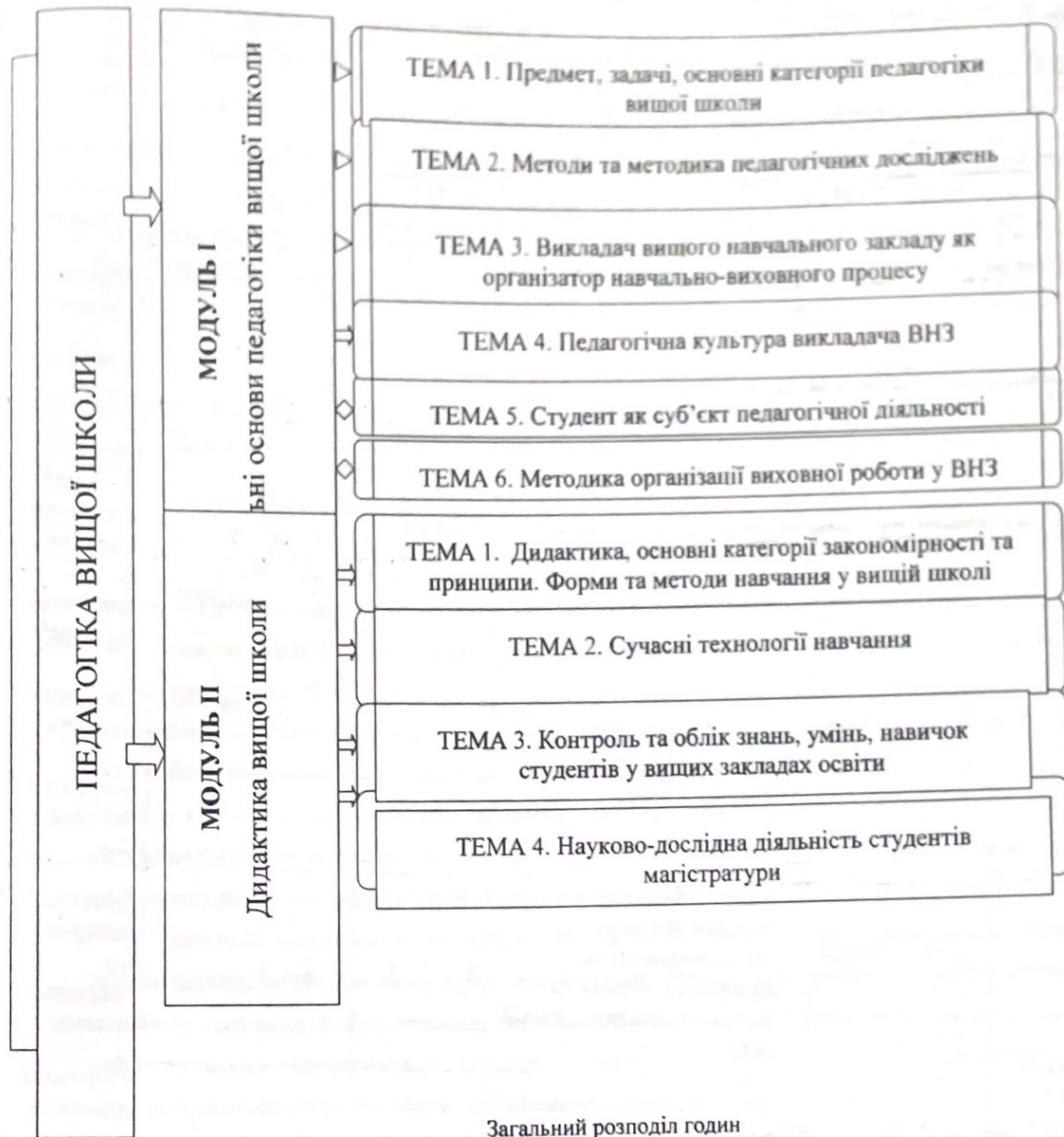
6. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2 Програмні результати навчання здобувачів вищої освіти

Заплановані результати навчальної дисципліни	Змістовність
	ПРН 10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження. ПРН 18. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності. ПРН 19. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення. ПРН 20. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

7. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Загальний розподіл годин

Таблиця 3 Теми, розподіл навчального часу, терміни виконання завдань

Змістовні модулі курсу			Теми	Розподіл навчального часу			Термін виконання, тиж-день	Терміни контролю заходу
Найменування	Обсяг, кредити	Сума балів		лекції	практичні	самостійна робота		
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Загальні основи педагогіки	0,2	4,0-6,0	Тема 1. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи	2	2	2	1 тиждень	Поточний контроль по завершених темах*

вищої школи	0,2	4,0-8,0	Тема 2. Методи та методика педагогічних досліджень	2	2	2	2 тиждів	Поточний контроль
	0,23	4,0-6,0	Тема 3. Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу	2	2	3	3 тиждів	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,2	4,0-6,0	Тема 4. Педагогічна культура викладача ВНЗ	1	2	3	4 тиждів	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,23	4,0-6,0	Тема 5. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності	2	2	3	5 тиждів	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,17	4,0-6,0	Тема 6. Методика організації виховної роботи у ВНЗ	1	1	3	6 тиждів	Поточний контроль по завершенню теми*
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Дидактика вищої школи	0,17	4,0-6,0	Тема 7. Дидактика, основні категорії закономірності та принципи. Форми та методи навчання у вищій школі	2	1	2	7 тиждів	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,23	4,0-6,0	Тема 8. Сучасні технології навчання	2	2	3	8 тиждів	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,14	4,0-6,0	Тема 9. Контроль та облік знань, умінь, навичок студентів у вищих закладах освіти	-	-	4	9 тиждів	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,23	4,0-10,0	Тема 10. Науково-дослідна діяльність студентів магістратури	2	2	3	9 тиждів	Залік період заліково-екзаменаційної сесії
Всього	2,0	60-100	x	16	16	28	x	X

Примітка: виконання здобувачем індивідуальних завдань та темою дослідження

8. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

8.1. Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістового модуля	Кількість годин і кредитів		
	год.	кредитів	%
Загальні основи ПВШ	37	1,23	61,7
Дидактика вищої школи	23	0,77	38,3
Всього	60	2,0	100,0

8.2. Перелік та короткий зміст лекцій

Модуль I

Загальні основи педагогіки вищої школи

Лекція 1. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи

Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи. Педагогіка вищої школи як галузь педагогіки. Система вищої освіти. Об'єкт дослідження педагогіки вищої школи - система вищої освіти і педагогічні процеси в ній. Предмет педагогіки вищої школи – навчально-виховний процес та процес професійної підготовки спеціалістів, культурної еліти сучасного суспільства, вивчення закономірних зв'язків, які існують між розвитком, вихованням та навчанням студентів у ВНЗ; розробка на цій основі методологічних, теоретичних та методичних проблем становлення сучасного інтелектуального висококваліфікованого фахівця в будь-якій галузі духовного чи матеріального виробництва.

Категорії педагогіки вищої школи: Методологічні категорії: педагогічна теорія, педагогічна концепція, педагогічна ідея, педагогічна закономірність, педагогічний принцип. Процесуальні категорії: виховання, навчання, освіта, розвиток, навчально-виховний процес. Суттєві категорії: мета, завдання і зміст виховання, професіограма спеціаліста, планування навчальної роботи, самостійна робота студентів, науково-дослідна робота студентів, гуманізація і гуманітаризація вищого навчального закладу.

Key words: pedagogy, object, subject of pedagogy, pedagogical system, higher education, category.

Лекція 2. Методи та методика педагогічних досліджень

Методи та методика педагогічних досліджень. Педагогічне дослідження – це свідомий, цілеспрямований пошук шляхів удосконалення педагогічного процесу з використанням наукового апарату. Структура основних етапів педагогічного дослідження: визначення протиріччя у системі освіти; визначення наукової проблеми і мети дослідження; визначення стану розв'язання протиріч, їх причин; визначення об'єкта і предмета дослідження, формулювання педагогічної гіпотези; формулювання конкретних завдань, визначення методики дослідження; визначення показників педагогічної діяльності; експериментальні дослідження: лабораторний експеримент, масовий експеримент; узагальнюючий аналіз; обробка матеріалів. Методи педагогічних досліджень: загально-теоретичні, соціологічні

(анкетування, інтерв'ю, опитування, тощо); соціально-психологічні (соціометрія, тестування, тренінг); математичні (ранжування, кореляція, статистичні методи: конкретно-наукові, аналіз літератури, аналіз документів, аналіз продуктів діяльності); емпіричні (спостереження, вивчення і узагальнення педагогічного досвіду, педагогічний експеримент).

Key words: pedagogical research, purpose, object, subject, hypothesis, research tasks, methodology, methodology, research methods.

Лекція 3. Викладач вишого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу

Викладач вишого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу. Діяльність викладача вищої школи має високу соціальну значущість і займає одне з центральних місць у державотворенні, формуванні національної свідомості і духовної культури суспільства. Діяльність викладача ВНЗ має свою специфіку. Це висококваліфікована розумова праця щодо підготовки й виховання кадрів спеціалістів вищої кваліфікації з усіх галузей народного господарства, інтелектуальної еліти суспільства. Функції викладача ВНЗ: організаторська, інформаційна, трансформаційна, орієнтовно-регулятивна, мобілізуюча. Навчально-методична діяльність викладача. Робочий день викладача. Робота викладача щодо виховання студентів. Науково-дослідна робота, як обов'язків елементу у роботі викладача ВНЗ.

Педагогічна культура викладача. Професіоналізм викладача вищої школи як інтегрована якість. Важливими особливостями професіоналізму є: здатність викладача синтезувати інформацію з різних галузей науки; особистісна забарвленість знань, формування знань одночасно на різних рівнях (теоретичному, методичному, технологічному).

У професійному спілкуванні викладача можна виділити два взаємопов'язаних компоненти: по-перше, це загальні принципи (основа) спілкування, що закладаються самим характером суспільного ладу, наслідуванням цінностей минулого, в яких реалізується педагогічна діяльність педагога, єдина мета і задачі навчання і виховання; по-друге, його індивідуальні принципи (основа) спілкування, громадянська позиція, стиль спілкування – сукупність конкретних прийомів і можливостей навчання і виховання реалізує у своїй діяльності на основі власних знань, професійного досвіду, здібностей і умінь.

У формуванні особистості педагога є два головних аспекти – професійний і культурний. Отже, ВНЗ покликаний давати не тільки знання, а й формувати особистості, індивідуальність, виховувати такого педагога, який за словами Т.Г. Шевченка був би апостолом правди і науки і уособленням совісті нації, яка потребує культурного вчителя.

Встановлено, що педагогічна культура діалектично пов'язана з усіма елементами особистісної культури: моральною, естетичною, розумовою, правовою, політичною, екологічною та ін., оскільки вона є інтегральним показником іншим видів культур, їх складовою і в той же час включає їх у себе.

Отже, складові педагогічної культури – науковий світогляд, наукова ерудиція, духовне багатство, педагогічна майстерність, педагогічні здібності, природно-педагогічні людські якості, педагогічна техніка (культура зовнішнього вигляду, культура мови, культура спілкування, педагогічна етика, педагогічний такт), прагнення до самовдосконалення. цією педагогічною культурою має володіти

і викладач ВНЗ, бо як писав Адольф Дістервег, «як ніхто не може дати іншому того, що немає сам, так не може розвивати, виховувати ц навчати той, хто сам не розвинений, не вихований, не освічений».

Key words: pedagogical activity, pedagogical profession, structure of pedagogical activity of the teacher, pedagogical professionalism, culture of communication, pedagogical technique.

Лекція 4. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності

Сучасна науково-технічна революція зробила потребу в освіті дійсно масово рівень освіти є не тільки наслідком, але й необхідною умовою науково-технічного прогресу.

Студентство – найкультурніше частина молоді в усіх країнах, яка є важливим джерелом відтворення інтелігенції.

«Студент» у перекладі з латинської означає «той, що сумлінно працює», «той, хто бажає знання». За визначенням А.С. Власенко, «студентство – це особлива соціальна група, що формується з різних соціальних утворень суспільства і характеризується особливими умовами життя, праці, побуту, особливою суспільною поведінкою і психологією для якої набуття знань і підготовка себе для майбутньої роботи у суспільному виробництві, науці і культурі є головним і здебільшого єдиним заняттям».

Психолог Самарін Ю.А. виділяє суперечності притаманні студентському віку:

- між розвитком інтелектуальних і фізичних сил студентства і жорстким лімітом часу та економічних можливостей для задоволення збільшених потреб (соціально-психологічна);
- між прагненням у самостійності у доборі знань і досить жорсткими формами і методами підготовки спеціаліста певного профілю (дидактична);
- між великою кількістю інформації, що надходить різними каналами, розширює знання студентів, і відсутністю часу, а іноді бажання розумової переробки, що призводить до поверховості у знаннях і мисленні і вимагає спеціальної роботи викладачів щодо поглиблення знань і вмінь студентів загалом (психолого-педагогічна).

Key words: student, social group, psychological peculiarities of senior youth age, individuality, socio-pedagogical adaptation, student group, student self-government.

Лекція 5. Методика організації виховної роботи у ВНЗ

Термін «виховання» є похідним від слова «ховати», «виросувати». В українській народній педагогіці воно вживалося у значенні «обережати», ховати від зла, шкідливого впливу. Поняття «виховувати» і «навчати» у сучасних умовах – це два самостійних поняття, хоча і взаємопов'язаних між собою. Навчання – частина виховання.

Визначаючи, що виховання і навчання де термінуються сучасними соціальними процесами, в особистісно-гуманістичній парадигмі доводиться необхідність перенесення акцентів із потреб і запитів суспільства на інтереси і потреби людини. бо не людина існує для суспільства, а суспільство для неї. усвідомлення цього потребує піднесення культурного рівня, етико естетичної, гуманістичної спрямованості школи, орієнтованої на можливості й потреби дитини.

Головна мета національного виховання: набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнародних відносин, формування у молоді рис громадянина української держави, розвиненої духовності, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, екологічної культури. Мета національного виховання конкретизується через систему виховних завдань, що є загальними не тільки для усіх виховних закладів, а для всього суспільства загалом.

Позааудиторна виховна робота у ВНЗ проводиться на основі студентського самоврядування, активності і самостійності студентів за умови

керівної ролі студентського активу і педагогічної допомоги викладачів. Поза аудиторна робота стимулює формування особистості майбутнього фахівця у контексті професіоналізації всіх виховних впливів на студентів.

Основними напрямками виховної роботи у ВНЗ є: формування наукового світогляду; громадянське та патріотичне виховання; правове виховання; моральне виховання; художньо-естетичне, трудове, фізичне виховання; екологічне виховання; професійно-педагогічне виховання.

Key words: educational ideal, purpose of education, principles of education, system of national education, national identity

Модуль 2. Дидактика вищої школи

Лекція 1. Сучасні технології навчання

Останнім часом у практику роботи вищої школи входять освітні інформаційні технології. Поняття «педагогічна технологія» дедалі поширюється в освіті і науці. Його варіанти «педагогічна технологія», «технологія навчання», «освітні технології», «технології в освіті» - широко використовуються в психолого-педагогічній палітрі і мають багато формулювань, залежно від того як автори уявляють структуру і компоненти освітнього процесу.

Етимологія слова «технологія» означає «знання обробки матеріалу» (technè-мистецтво, ремесло, наука+logos – поняття, вчення). Технологія включає також і мистецтво володіння процесом, завдяки чому персоналізується. Технологічний процес завжди передбачає певну послідовність операцій з використанням необхідних засобів (матеріалів, інструментів) і умов. У процесуальному розумінні технологія відповідає на питання: «Як зробити (з чого і якими способами)?».

Навчальна технологія – поняття близьке, але не тотожне поняттю педагогічна технологія. Вона відбиває шлях освоєння конкретного навчального матеріалу (поняття) в межах відповідного навчального предмета, теми, питання. Потребує спеціальної організації навчального змісту, адекватних йому форм і методів навчання. Але можливі й такі варіанти: до форм навчання добирається зміст і методи навчання або до методів – форми і структурується зміст навчання. Наприклад, це можуть бути предметне навчання, ігрова технологія, технологія проблемного навчання (на рівні методу), інформаційні технології, технологія використання опорних схем, конспектів, класичне лекційне навчання, навчання за

допомогою аудіовізуальних технічних засобів чи книжки, система «консультант», система «репетитор» (індивідуальне), дистанційне навчання, комп'ютерне навчання та ін.

Педагогічна технологія – це продумана у всіх деталях модель педагогічної діяльності з проектування, організації та проведенню навчального процесу з безумовним забезпеченням комфортних умов для учнів та вчителя (В.М. Монахов).

Педагогічна технологія – це системний метод створення, застосування і визначення усього процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів в їх взаємодії, що створить своїм завданням оптимізацію форм навчання (ЮНЕСКО).

Педагогічна технологія означає системну сукупність і порядок функціонування всіх особистісних, інструментальних і методологічних засобів, що використовуються для досягнення педагогічної мети (М.В. Кралін).

Педагогічна технологія – це створення адекватно до потреб і можливостей особистості і суспільства теоретично обгрунтована навчально-виховна система соціалізації, особистісного і професійного розвитку і саморозвитку людини в освітній установі, яка, внаслідок упорядкованих професійних дій педагога при оптимальності ресурсів і зусиль всіх учасників освітнього процесу, гарантовано забезпечує ефективну реалізацію свідомо визначеної освітньої мети та можливість оптимального відтворення процесу на рівні, який відповідає рівню педагогічної майстерності педагога. (С.О. Сисоєва).

Key words: educational technologies, educational technologies, pedagogical technologies, pedagogical technique, technology of problem education.

Лекція 2. Контроль та облік знань, умінь, навичок студентів у вищих закладах освіти

Контроль та облік знань, умінь, навичок студентів у вищих закладах освіти.

Вирішення проблеми підвищення якості підготовки спеціалістів з вищою освітою на сучасному етапі передбачає значне поліпшення контролю навчальної роботи студентів як важливого засобу управління процесом навчання.

Необхідність контролю навчальної роботи й оцінки знань студентів має об'єктивний характер. Тут діє закономірний зв'язок у ланцюгу: мета навчання – процес – результат – наступна мета. Але для того, щоб педагогічне грамотно визначити мету, необхідно точно знати, що вже досягнуто унаслідок навчання. У подальшому викладі ми будемо користуватися таким поняттями: «контроль» – родове поняття; «перевірка» – процес контролю; «оцінка» – кількісна фіксація виявленого рівня знань у балах; «облік» – документальна фікція (екзаменаційні відомості, залікові книжки студентів, журнал та ін.).

Контроль (від фр. control) має декілька значень. У дидактиці його розуміють як нагляд, спостереження і перевірку успішності студентів. Контроль має такі функції:

- освітня (сприяння поглибленню, розширенню, удосконаленню знань студентів, уточненню і систематизації навчального матеріалу з предмету);

- діагностично-корегуюча (виявлення знань, умінь і навичок, утруднень, недоліків, неуспішності; забезпечення зворотного зв'язку у різновидах: «студент - студент»);

- контролююча (визначення рівня знань, умінь і навичок студентів, підготовленості до засвоєння нового матеріалу, виставлення оцінок студентам);
- виховна (спрямована на покращення особистої дисципліни, розвиток волі, характеру, навичок систематичної самостійної праці та ін.);
- розвивальна (сприяння розвитку психічних процесів особистості – уваги, пам'яті, мислення інтересів, пізнавальної активності, мовленнєвої культури студентів);
- стимулююче-мотиваційна (стимулювання студентів до покращення навчальної діяльності, розвитку особистої відповідальності, формування мотивів навчання);
- управлінська (забезпечення цілеспрямованості у навчанні);
- прогностично-методична (стосується як викладача, який отримує досить точні дані для оцінки своєї праці, результатів запровадження своєї методики викладання, шляхів подальшого вдосконалення навчання, так і студентів, оскільки допомагає їм прогнозувати свою навчальну та наукову роботу).

Принцип організації контролю й оцінки знань студентів визначаються метою навчально-виховного процесу у ВНЗ, а також об'єктивними закономірностями педагогічного процесу в них. Основні принципи навчальної роботи й оцінки знань студентів:

- Індивідуального характеру перевірки й оцінки знань студентів (передбачає індивідуальну роботу викладача з кожним студентом, врахування його індивідуальних особистостей);
- систематичності і системності перевірки й оцінки знань (здійснення контролю протягом усього періоду навчання студента у ВНЗ);
- тематичності (стосується усіх ланок перевірки і передбачає оцінку навчальної діяльності студентів за семестр чи навчальний рік, і з кожної теми);
- диференційованої оцінки успішності навчання студентів (передбачає здійснення оцінки успішності на основі різнорівневого підходу);
- єдності вимог викладачів до студентів (передбачає урахування кафедрами і викладачами діючих загальнодержавних стандартів);
- об'єктивності (це систематичний аналіз результатів міжсесійного контролю і показників успішності за єдиними критеріями з метою своєчасного здійснення заходів для поліпшення організації і змісту навчально-виховного процесу, підвищення ефективності і якості аудиторних і самостійних занять студентів з метою запобігання (зменшення) відсіву їх із ВНЗ); гласності (доведення результатів контролю до відома студентів).

Контроль включає в себе різні види перевірки ЗУН.

Традиційно склалися такі види та форми перевірки ЗУН студентів:

- попередня, поточна, тематична перевірка (міжсесійний контроль);
- залік, курсові роботи, колоквиум, консультація (рубіжний контроль);
- семестрові екзамени, державні екзамени, дипломні роботи (підсумковий та заключний контроль).

Key words: control, accounting, estimation, modular-rating control

Лекція 3. Науково-дослідна діяльність студентів магістратури

Науково-дослідна діяльність студентів магістратури впливає із завдань навчального процесу і сприяє підготовці висококваліфікованих спеціалістів. Однією з провідних вимог до студентів магістратури є всебічний розвиток їх творчих здібностей та дослідницьких умінь.

Науково-дослідна діяльність магістрантів спрямована на розвиток у майбутніх педагогів і науковців нахилів до пошукової, дослідницької діяльності, до творчого розв'язання навчально-виховних завдань в освітніх закладах, а також формування умінь і навичок застосування дослідницьких методів для розв'язання практичних питань навчання і виховання.

У практиці ВНЗ широко використовуються завдання студентам магістратури для самостійної роботи, що передбачають складання:

- узагальнюючих таблиць;
- структурних блок-схем лекцій;
- кросвордів з теми;
- тестів з теми (одиничний, множинний, альтернативний і впорядкований вибір);
- переліку визначень ключових понять курсу з посиланням на джерела;
- анотування статей (5-6) з однієї теми курсу), книги або окремих розділів, що тісно пов'язані з темою;
- написання рефератів і доповідей за визначеними викладачем темами;
- різноманітні групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

Магістерська робота - це форма самописної творчої роботи за вибором магістра, залежно від рівня сформованості у студента дослідницьких умінь викладач може запропонувати написання: реферату, критичної статті, есе, рецензію, анотацію, завдання на дослідження генезису розвитку певного явища.

Проте підсумком самостійної дослідницької діяльності студента магістратури має бути магістерська робота, яку можна назвати дипломною. Визначальною рисою такої роботи є чітко виражений індивідуальний характер.

Загальні критерії оцінювання цих робіт співпадають загалом з критеріями оцінки дисертаційних робіт. Такими є: актуальність обраної проблеми дослідження, її теоретична і практична значущість, самостійність дослідницької роботи, наявність експериментальних даних; новизна підходу до дослідження проблеми; методологічна обґрунтованість, адекватність методики дослідження його предметові; оформлення тексту, наявність обґрунтованих висновків; володіння науковою мовою.

Актуальними проблемами педагогіки вищої школи, в розробці яких бажана участь студентів магістратури є такі: самоаналіз педagogічної профпридатності та її розвиток, професійне виховання майбутнього педагога, система самостійної пізнавальної діяльності студентів, основи наукової праці студентів, проблеми спілкування, методика індивідуальної роботи над становленням педагогічного професіоналізму та ін.

Володіння технологією наукового дослідження передбачає створення системного підходу до організації наукового дослідження. В основу його побудови покладені основні етапи та методи наукового дослідження. Це творчий пошук, котрий, як дидактичний процес, можна поділити на такі етапи: а) пошук проблеми; б) зосередження, заглиблення у проблему; в) збір інформації, об'єднання даних, що мають зв'язки; г) інкубація, аналіз, осмислення, систематизація матеріалу; д) усвідомлення або інсайт – виникнення ідей; е) верифікація і застосування шляхом логічних роздумів або експерименту.

Key words: nauko-research activity, activity of students, master's work, rete, theses, article.

8.3. Перелік та план практичних занять

Практичні завдання з курсу «Педагогіка вищої школи» виконуються здобувачами вищої освіти протягом семестру відповідно до програми, з метою закріплення теоретичних знань. Викладачем, який веде практичні заняття, здійснює поточний контроль виконання практичних завдань шляхом перевірки наявності виконаних завдань та індивідуальної співбесіди зі здобувачем вищої освіти за кожним завданням. Кожне завдання оцінюється окремо відповідно до встановлених критеріїв оцінки.

Виконання практичних завдань має творчий характер. Попередньо здобувач вищої освіти повинен вивчити відповідні теми за рекомендованою літературою, список якої наведено в кінці робочої програми.

З незрозумілих питань курсу здобувач вищої освіти може одержати консультацію викладача дисципліни у відповідні дні, за графіком, установленим кафедрою.

МОДУЛЬ 1. Загальні основи педагогіки вищої школи.

Практичне заняття №1

Тема: Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття.

1. Предмет педагогіки.
2. Методологічні основи педагогіки.
3. Основні етапи розвитку педагогіки.
4. Основні категорії педагогіки.
5. Галузі педагогіки. Зв'язок педагогіки з іншими науками.

II. Практична частина:

1. Здійснити категорійний аналіз основних понять педагогіки, а саме: "виховання", "освіта", "навчання", "розвиток".
2. За допомогою практичних та тестових завдань перевірити рівень засвоєння студентами ключових понять теми.

III. Підведення підсумків заняття.

Практичне заняття №2

Тема: Методи та методика педагогічних досліджень

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття.

1. Сутність поняття "педагогічне дослідження". Етапи педагогічного дослідження.
2. Сутність та взаємозв'язок понять методологія, метод, методика дослідження.
3. Різні підходи до класифікації методів дослідження.
4. Характеристика емпіричних методів дослідження.
5. Характеристика теоретичних методів дослідження.
6. Методи кількісної обробки результатів дослідження.

II. Практична частина

Розв'язування педагогічних ситуацій

III. Підведення підсумків заняття.

Практичне заняття №3

Тема: Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття.

1. Специфіка діяльності педагога у вищому навчальному закладі.
2. Завдання, права та обов'язки викладача педагогічного університету.
3. Основні напрями діяльності викладача вищого навчального закладу.
4. Психологічна структура педагогічної діяльності.
5. Педагогічний професіоналізм викладача вищого навчального закладу

II. Практична частина

1. Підготуйте огляд матеріалів передового педагогічного досвіду області (свого району, своєї спеціальності).

2. Підготуйте огляд публікацій з журналів (за останній рік), які висвітлюють діяльність та досвід кращих представників вашої майбутньої професії в Україні.

III. Підведення підсумків заняття.

Практичне заняття №4

Тема: Педагогічна культура викладача ВНЗ

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття.

1. Роль і значення культури освітян у становленні демократичної держави.
2. Сутність поняття "культура" у філософському і педагогічному аспектах.
3. Основні компоненти педагогічної культури.
4. Шляхи формування загальної і педагогічної культури викладача вищого навчального закладу.

II. Практична частина

Тестові та індивідуальні завдання

III. Підведення підсумків заняття

Практичне заняття №5

Тема: Студент як суб'єкт педагогічної діяльності

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття.

1. Студентство як соціальна група.
2. Студент як об'єкт-суб'єкт педагогічної діяльності (з презентацією)
3. Психологічні особливості старшого юнацького віку.
4. Типологія студентів.
5. Соціально-педагогічна адаптація студентства у вищому навчальному закладі.

II. Практична частина

Тестове завдання

Творче завдання

Побудуйте рейтингову шкалу труднощів під час процесу адаптації першокурсників від найбільшої труднощі (1) до найменшої труднощі

(9) згідно з вашою особистою думкою:

- негативні переживання, пов'язані з виходом вчорашніх учнів з шкільних колективів з їх моральною допомогою і моральною підтримкою;
- невизначеність мотивації вибору професії;
- недостатня психологічна підготовка до неї;
- не вміння здійснювати психологічну саморегуляцію поведінки та діяльності;
- відсутність повсякденного контролю педагогів;
- пошук оптимального режиму праці та відпочинку в нових умовах;
- налагодження побуту і самообслуговування, особливо при переході з домашніх умов до умов гуртожитку;
- відсутність навичок самостійної роботи;
- не вміння конспектувати, працювати з першоджерелами, словниками, каталогами, довідниками, показниками.

III. Підведення підсумків заняття

Практичне заняття №6

Тема: Методика організації виховної роботи у ВНЗ

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття.

1. Сучасні парадигми виховання.
2. Система та основні напрями виховання студентів.
3. Характеристика форм і методів виховання студентів у процесі навчання.
4. Організація дозвілля студентів. Виховна робота у позанавчальний час.

II. Практична частина

Провести мікродослідження.

Методика. Бар'єри педагогічної діяльності.

III. Підведення підсумків заняття

Практичне заняття №7

Тема: Дидактика, основні категорії закономірності та принципи. Форми та методи навчання у вишій школі

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття.

1. Поняття про дидактику вищої школи. Основні категорії дидактики.
2. Закономірності та принципи процесу навчання у вишньому навчальному закладі.
3. Зміст освіти як проблема дидактики вищої школи.
4. Методи та форми організації навчального процесу у вишній школі.
5. Система психолого-педагогічної підготовки вчителя у педагогічному університеті.

II. Практична частина

Практичне завдання за варіантами

III. Підведення підсумків заняття

Практичне заняття №8

Тема: Сучасні технології навчання

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття.

1. Сутність понять "контроль", "облік" та "оцінка" ЗУН.
2. Функції контролю ЗУН студентів.
3. Основні принципи контролю та оцінки знань.
4. Види контролю та форми перевірки ЗУН студентів.
5. Методи контролю ЗУН.
6. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.
7. Рейтингова система оцінювання ЗУН.

II. Практична частина

Тестове завдання

III. Підведення підсумків заняття

Тема: Науково-дослідна діяльність студентів магістратури

I. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень з теми заняття.

1. Науково-дослідницька діяльність студентів магістратури.
2. Готовність студентів до науково-дослідної роботи. Рівні готовності.
3. Теоретичні і емпіричні дослідження.

4. Форми викладу результатів педагогічних досліджень.

II. Практична частина

Контрольний тест

III. Підведення підсумків занять

8.4 Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання

Теми, які виносяться для самостійного відпрацювання, здобувачі вищої освіти вивчають у вільний від занять час. У робочому зошиті для самостійної роботи виділяються теми, які здобувач вищої освіти повинен виконати самостійно. Вивчення навчальної дисципліни включає: лекційні заняття, практичні заняття, консультації з навчальної дисципліни, самостійну роботу здобувача. Використання освітньої платформи Moodle з метою опрацювання теоретичного матеріалу та додаткового матеріалу з навчальної дисципліни. Самостійна робота здобувача включає: опанування навчального матеріалу, проведення наукових досліджень, підготовку наукових публікацій, матеріалів до щорічних тематичних «круглих столів», конференцій виконання індивідуальних завдань, підготовку есе тощо.

8.5 Перелік питань для самостійного опрацювання

Самостійна робота		Кількість годин
№ з/п	Назва теми	
1	Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи	2
2	Методи та методика педагогічних досліджень	3
3	Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу	2
4	Педагогічна культура викладача ВНЗ	3
5	Студент як суб'єкт педагогічної діяльності	3
6	Методика організації виховної роботи у ВНЗ	3
7	Дидактика, основні категорії закономірності та принципи. Форми та методи навчання у вишій школі	3
8	Сучасні технології навчання	3
9	Контроль та облік знань, умінь, навичок студентів у вищих закладах освіти	3
10	Науково-дослідна діяльність студентів магістратури	3
	Разом	28

Таблиця 4. Форма перевірки та оцінювання завдань самостійної роботи

№	Модулі*	Кількість заходів	Оцінка в балах		Сума балів	
			min	max	min	max
1.	Самостійна і індивідуальна робота, публікації, есе, виступи на тематичних «круглих столах», підготовка наукових доповідей у тому числі:	2	1,0	4,0	2,0	8,0
	змістовний модуль перший	1	1,0	4,0	1,0	4,0
	змістовний модуль другий	1	1,0	4,0	1,0	4,0
	Разом за змістовними модулями*	x	x	x	2,0	8,0
	Разом				2,0	8,0

Система оцінювання знань з дисципліни складається з поточного й підсумкового контролю. Поточний контроль знань здобувачів проводиться з використанням індивідуальних завдань, які виконуює здобувач індивідуально. Підсумковий контроль знань проводиться за результатами визначеного матеріалу, отриманих балів. За навчальним планом передбачено екзамен з навчальної дисципліни. Передбачено підготовку тез доповідей, наукових публікацій, виступи на щорічних тематичних «круглих столах». Здобувач повинен працювати системно, використовувати аналітичні здібності, вміння працювати з великим масивом інформації, перевіряти достовірність вхідної інформації, проводити дослідження, узагальнювати результати, доводити дієвість власних висновків, обґрунтовувати практичну значимість й можливості використання у практичній діяльності.

8.6 Наукова робота здобувачів вищої освіти

Під час вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» здобувачі вищої освіти мають можливість прийняти участь у неформальних освітніх заходах та підготувати наукові доповіді, есе щодо обраної тематики дослідження:

- «круглий стіл»;
- студентська науково-теоретична конференція на базі університету.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає підготовку індивідуальних робіт у вигляді есе щодо досліджуваних питань.

Навчальна дисципліна передбачає проведення дискусійних лекцій та тематичних занять з урахуванням змістовного наповнення модулів.

За результатами наукової роботи та участі у тематичних «круглих столах» готуються збірки тез доповідей.

Питання для проміжного та підсумкового контролю знань студентів

Модульна контрольна робота №1

1. Методологічні категорії педагогіки вищої школи
2. Процесуальні категорії
3. Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу
4. Функції викладача ВНЗ
5. Професіоналізм викладача вищої школи як інтегрована якість
6. Суперечності, що притаманні студентському віку
7. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності
8. Специфіка виховної роботи у ВНЗ
9. Основні напрями виховної роботи у ВНЗ
10. Робота студентського самоврядування

Модульна контрольна робота №2

1. Форми та методи навчання у вишій школі
2. Основні категорії, закономірності та принципи дидактики

вищої школи

3. Проблеми дидактики вищої школи
4. Сучасні технології навчання
5. Необхідність контролю і оцінки знань студентів
6. Функції контролю знань
7. Принципи організації контролю
8. Види та форми перевірки ЗУН студентів
9. Науково-дослідна діяльність студентів
10. Критерії оцінювання науково-дослідної діяльності студентів

Питання до заліку

1. Методологічні категорії педагогіки вищої школи
2. Процесуальні категорії
3. Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу
4. Функції викладача ВНЗ
5. Професіоналізм викладача вищої школи як інтегрована якість
6. Суперечності, що притаманні студентському віку
7. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності
8. Специфіка виховної роботи у ВНЗ
9. Основні напрями виховної роботи у ВНЗ
10. Робота студентського самоврядування
11. Форми та методи навчання у вищій школі
12. Основні категорії, закономірності та принципи дидактики вищої школи
13. Проблеми дидактики вищої школи
14. Сучасні технології навчання
15. Необхідність контролю і оцінки знань студентів
16. Функції контролю знань
17. Принципи організації контролю
18. Види та форми перевірки ЗУН студентів
19. Науково-дослідна діяльність студентів
20. Критерії оцінювання науково-дослідної діяльності студентів

8.7 Рейтингова оцінка з дисципліни та схема поточного

та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Вміння оцінювати ситуацію є вагомим перевагою для будь-якого фахівця, особливої актуальності набуває питання у підготовці фахівців економічного спрямування. Отримані знання й навички дозволяють здобувачеві оцінити ситуацію, виявити можливі причинно-наслідкові залежності та обґрунтувати напрями нейтралізації (упередження) загроз, визначити можливості впровадження внутрішніх резервів, залучення зовнішніх джерел, обґрунтувати оптимальні (дієві, ефективні,

результативні) управлінські рішення. Здобувач має можливість навчитися працювати з інформаційною базою, збирати, обробляти та узагальнювати аналітичну інформацію.

Актуальність тематики, що висвітлюється у навчальному курсі, обумовлює важливість отримання знань та вмінь з метою практичного використання в умовах виробництва, у тому числі з метою обґрунтування управлінських рішень, упередження можливих загроз. Розуміння процесів та явищ здобувач опанує під час лекційних й практичних занять, консультацій з навчальної дисципліни, проведення самостійної роботи. Самостійна робота здобувача сприяє поглибленню професійних знань, проведення поглиблених досліджень за тематикою навчального курсу. Вагомим для розуміння процесів є творчий підхід, який здобувач може реалізувати обравши тематику, яка відображає можливості розширення сфери інтегральних, загальних та фахових компетенцій.

Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль №2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	60-100
6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЧЕННЯ, ЯКЕ ПЕРЕДБАЧЕНО НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

З метою поширення знань щодо застосування дистанційних технологій у освітньому процесі було запроваджено програмний продукт, який дозволяє значно розширити можливості спілкування усіх учасників освітнього процесу. Програмний продукт встановлено на освітній платформі Moodle, до якої мають доступ усі учасники освітнього процесу. Організації відеоконференцій підтримується на базовому рівні.

Особливої актуальності набуває питання у контексті карантинних обмежень, які спонукають до широкого використання різних видів online технологій у освітньому процесі.

Під час викладання навчальної дисципліни «Основи психології» використовуються усі можливості освітньої платформи Moodle, проводяться тематичні наукові заходи різних рівнів, семінари за участі всіх учасників навчально-виховного процесу.

10. ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – Київ: Центр навчальної літератури. 2006. 384 с.
2. Вітвицька С.С. Підготовка магістрів до інноваційної педагогічної діяльності: Збірник наукових праць військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Київ: ВІКНУ, 2015. Вип. 25. С. 172–180.
3. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етики викладача вищої школи: підручник / За ред. проф. І.В. Зайченка. - Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
4. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.
5. Немченко С. Г. Педагогіка вищої школи: підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, І. Ф. Шумілова, О. М. Старокожко, О. Б. Голік. Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с.
6. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ. 2017. 166 с.
7. Теорія та практика змішаного навчання: монографія / В.М. Кухаренко, С.М. Березенська, К.Л. Бугайчук, Н.Ю. Олійник, Т.О. Олійник, О.В. Рибалко, Н.Г. Сиротенко, А.Л. Столяревська; за ред. В.М. Кухаренка-Харків: «Міськдрук», НТУ «ХП», 2016. 284 с.
8. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. Київ: «Академвидав». 2016. 352 с.

Допоміжна література
Інтернет джерела

1. Закон України «Про вищу освіту» від 09.08.2019 № 1556-VII. Підстава - 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Національна бібліотека України ім. Вернадського - www.nbuv.gov.ua

11. ДОСТУП ДО МАТЕРІАЛІВ

Матеріали з навчальної дисципліни узагальнено у освітній платформі Moodle за посиланням - <https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2114>

Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: методичні рекомендації з вивчення дисципліни та виконання самостійної роботи для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня "Магістр" спеціальності 208 "Агроінженерія" денної форми навчання / Л. В. Гула. - Електрон. текст. дані. - Миколаїв: МНАУ, 2019. 57 с. - <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/5966>

Робоча програма
складена к. пед. н., доцентом

Каріне Горбуновою

ст. викладачем

Ларисою Гулою